
Shivayogadipika by Sadashivayogishvara

సదాశివయోగీశ్వరవిరచితా శివయోగదీపికా

Document Information

Text title : Shiva Yoga Dipika

File name : shivayogadIpiKA.itx

Category : shiva, yoga, sadAshivabrahmendra

Location : doc_shiva

Author : Sadashivendra Sarasvati

Proofread by : Ruma Dewan

Description/comments : mantralayahaTharAjAkhyachaturvidhayogAnAM vivaraNam

Latest update : June 28, 2022

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

April 28, 2023

sanskritdocuments.org

సదాశివయోగీశ్వరవిరచితా శివయోగదీపికా

మస్త్ర -లయ -హఠ-రాజాఖ్యచతుర్విధయోగానాం వివరణం
ఓం తత్సద్బ్రహ్మణే నమః ।
శ్రీదక్షిణామూర్తయే నమః ।
అథ సదాశివయోగీశ్వరవిరచితా శివయోగదీపికా ।

తత్ర ప్రథమః పటలః ।

పరమయోగిమనోమ్బుజషట్పదం త్రివిధకారణకారణమవ్యయమ్ ।
సగుణనిర్గుణతత్త్వమనామయం గురుసదాశివలింగమహం భజే ॥ ౧॥

శ్రీమద్గురుప్రసాదేన యోగం జ్ఞాత్వా శివాత్మకమ్ ।
వక్ష్యామి సుప్రబోధాయ శివయోగప్రదీపికామ్ ॥ ౨॥

శివతత్త్వవిదాం శ్రేష్ఠ వక్ష్యామి శృణు తేఽధునా ।
శివయోగం పరం గుహ్యమపి త్వద్భక్తిగౌరవాత్ ॥ ౩॥

మస్త్రో లయో హఠో రాజా చేతి యోగాశ్చతుర్విధాః ।
తానాహుః పూర్వమునయః సిద్ధాః శమ్భుప్రబోధితాన్ ॥ ౪॥

ఏకాక్షరం ద్వ్యక్షరం వా షడక్షరమథాపి వా ।
అష్టాక్షరం వా మోక్షాయ మస్త్రయోగీ సదా జపేత్ ॥ ౫॥

యస్య చిత్తం నిజం ధ్యాయేన్ననసా మరుతా సహా ।
లీనం భవతి నాదేన లపయోగీ స ఏవ హి ॥ ౬॥

భవేదష్టాంగమార్గేణ ముద్రాకరణబంధనైః ।
తథా కేవలకుమ్భేన హఠయోగీ వశానిలః ॥ ౭॥

త్రిమ లక్ష్యేషు యో బ్రహ్మసాక్షాత్కారం గమిష్యతి ।
జ్ఞానోపాయమనోవృత్తిరహితో రాజయోగవిత్ ॥ ౮॥

ఉత్తరోత్తరవైశిష్ట్యాద్యోగ్యాశ్చత్వార ఏవ హి ।

తేష్యేక ఏవ ముఖ్యోఽసౌ రాజయోగోత్తమోత్తమః ॥ ౯ ॥

సోఽపి త్రిధా భవేత్సాక్ష్యస్తారకశ్చామనా ఇతి ।

పఞ్చవింశతితత్త్వానాం జ్ఞానం యత్సాక్ష్యముచ్యతే ॥ ౧౦ ॥

బహిర్ముద్రా పరిజ్ఞానాద్యోగస్తారక ఉచ్యతే ।

అన్తర్ముద్రాపరిజ్ఞానాదమనస్క ఇతీరితః ॥ ౧౧ ॥

శ్లాఘ్యః సాక్ష్యాత్తారకోఽయమమనస్కోఽపి తారకాత్ ।

రాజత్వాత్సర్వయోగాణాం రాజయోగ ఇతి స్మృతః ॥ ౧౨ ॥

నాభేదః శివయోగస్య రాజయోగస్య తత్త్వతః ।

శివార్చనాం తథాఽప్యేవముక్తో బుద్ధేః ప్రవర్తతే ॥ ౧౩ ॥

ప్రతిపాద్యస్తయోర్భేదస్తథా శివరతాత్మనామ్ ।

తస్మాన్మనీషిభిర్గాహ్యః శివయోగస్తు కేవల ॥ ౧౪ ॥

జ్ఞానం శివమయం భక్తిః శైవం జ్ఞానం శివాత్మకమ్ ।

శైవం వ్రతం శివార్చేతి శివయోగో హి పఞ్చధా ॥ ౧౫ ॥

శివచారవిహీనో యః పశురేవ న సంశయః ।

స తు సంసారచక్రేఽస్మిన్నజస్రం పరివర్తతే ॥ ౧౬ ॥

సత్యం వదామి తత్తత్త్వం నిర్ణీతం పూర్వసూరిభిః ।

సర్వదేవమయః సాక్షాత్సర్వభూతమయస్తథా ॥ ౧౭ ॥

సర్వజ్ఞానసమః సమ్యక్సర్వతతోఽత్తరోత్తరః ।

సర్వతేజోమయః సాక్షాత్సర్వానందస్వరూపవాన్ ॥ ౧౮ ॥

మాయాసమేతః సకలో నిష్కలః కేవలః పరః ।

అస్తిన్నాస్తిద్వయాతీతో వాఙ్మనోగోచరాత్మకః ॥ ౧౯ ॥

అపర్ణో వర్ణసంయుక్తో నీరూపీ విశ్వరూపభృత్ ।

పరమాత్మా పరం బ్రహ్మ కశ్చిద్దేవోఽస్తి చిచ్ఛవః ॥ ౨౦ ॥

శివాదుత్పద్యతే శక్తిః శాస్త్యతీతా పరాత్మికా ।

అప్రతర్క్యగుణోపేతా జ్ఞప్త్యతే సా శివాజ్ఞయా ॥ ౨౧ ॥

సా శక్తిః పఞ్చధా భిన్నా భవతి బ్రహ్మరూపిణీ ।

పఞ్చభూతాత్మికా నిత్యా తస్యా ఆసీదిదం జగత్ ॥ ౨౨ ॥

ఆదౌ వ్యోన్ని స్థితో భాతి సాక్షాదేవః సదాశివః ।
 మదాశివాదీశ్వరోఽపి సమ్భూతః పవనే స్థితః ॥ ౨౩ ॥
 ఈశ్వరాదభవదుద్రో వహ్నౌ స్థిత్యా ప్రతాపవాన్ ।
 రుద్రాద్విష్ణుర్మహాతేజా వారితత్త్వే వ్యవస్థితః ॥ ౨౪ ॥
 విష్ణుతత్త్వేదితో బ్రహ్మ పృథ్వీతత్త్వే వ్యవస్థితః ।
 ఏవం పరాశక్తిజాతా విశ్వపాః పంచ మూర్తయః ॥ ౨౫ ॥
 నివృత్తిశ్చ ప్రతిష్ఠా చ విద్యా శాన్తిస్తథైవ చ ।
 శాన్త్యతీతా కలా హ్యేతాః స్థితా బ్రహ్మాదిమూర్తిషు ॥ ౨౬ ॥
 తథా శివాజ్ఞయా హ్యేతా వర్తన్తే సుమహోఽజ్జ్వలాః ।
 బ్రహ్మణో దేవతా దైత్యా మునయో మానవాస్తథా ॥ ౨౭ ॥
 స్వేదజా అణ్ణజాః సర్వే ప్రాణీనశ్చ జరాయుజాః ।
 తృణగుల్మలతావృక్షాద్యనేకోద్భిజ్జకోటయః ॥ ౨౮ ॥
 గిరయః సరితశ్చాన్యే సముద్రాశ్చ సరాంసి చ ।
 సమ్భవన్తి క్రమేణైవ తస్మాచ్ఛివమయం జగత్ ॥ ౨౯ ॥
 యస్తం శివం కేవలచిత్స్వరూపం
 సూర్యేన్దువైశ్వానరమణ్డలస్థమ్ ।
 గురుప్రసాదాత్త్రిమలం క్షయిత్వా ధ్యాత్వా
 యజన్మోక్షసుఖం ప్రయాతి ॥ ౩౦ ॥
 శివజ్ఞానం ద్విధా జ్ఞేయం సగుణం నిర్గుణం తథా ।
 ఆదౌ సగుణమాశ్రిత్య పశ్చాన్నిర్గుణమాచరేత్ ॥ ౩౧ ॥
 సగుణం బహుధా ప్రోక్తం బాహ్యభ్యంతరగోచరమ్ ।
 ఇన్ద్రియాదిభిరగ్రాహ్యం నిర్గుణం త్వన్తరిక్షవత్ ॥ ౩౨ ॥
 ఏవం తత్త్వపరిజ్ఞానం గురుష్వేవ వ్యవస్థితమ్ ।
 అత ఏవ ముముక్షూణాం పూజనీయచ సద్గురుః ॥ ౩౩ ॥
 సదాయురారోగ్యమపారభూతిం
 విద్యా యశః స్వర్గసుఖం చ మోక్షమ్ ।
 కలాని సర్వాణి నరః సమాప్తుం
 కథం సమర్థో గురుణా విహీనః ॥ ౩౪ ॥

ఉక్తలక్షణసమ్పన్నమాచార్యం సర్వవేదినమ్ ।
 కర్మణా మనసా వాచా శివవత్పూజయేద్గురుమ్ ॥ 3౫॥

తస్మాద్గురూముఖేణైవ దీక్షితో యః శివార్చకః ।
 చతుర్వర్గఫలావాప్తిః సుఖం తస్య కరో స్థితా ॥ 3౬॥

త్రికాలం వా ద్వికాలం వా ఏకకాలమథాపి వా ।
 భక్త్యా గురూక్తమార్గేణ పూజయేచ్ఛిన్మయం శివమ్ ॥ 3౭॥

అన్తర్యాగో బహిర్యాగో ద్వివిధం తచ్చివార్చనమ్ ।
 ముఖ్యా చాభ్యంతరే పూజా సా చ బాహ్యార్చనోదితా ॥ 3౮॥

ఆత్మస్థమత్యన్తరుచిప్రశాన్త-
 మశ్రాన్తమీశం హి యజన్తి సన్తః ।
 తం వాహ్యానానాప్రతిమాసు బాహ్య-
 క్రియాభిరేవాల్పధీయో యజన్తి ॥ 3౯॥

హృత్పద్మం శివధర్మకన్తసహితం సుజ్ఞాననాలం తథా ।
 నిత్యైశ్వర్యదలాష్టకం శశినిభం వైరాగ్యసత్కర్ణికమ్ ॥ ౪౦॥

శ్రీరుద్రేశ్వరకేసరాఞ్చితమిదం సఞ్చిన్త్య తన్మధ్యమే ।
 సూర్యేన్దుజ్వలవహ్నిమణ్ణలగతం ధ్యాయేచ్ఛివం చిన్మయమ్ ॥ ౪౧॥

ప్రసన్నవదనం శాన్తం ద్వ్యష్టవర్షీముజ్జ్వలం
 అనేకకోటికన్తర్పలావణ్యసమవిగ్రహమ్ ।
 చతుర్బుజం మృగీటజ్కవరదాభయధారిణం
 చన్ద్రేఖాశిరోభూషం శరచ్చన్ద్రనిభద్యుతిమ్ ॥ ౪౨॥

దివ్యామృతధరం దేవం దివ్యగన్ధానులేపనమ్ ।
 దివ్యాభరణశోభాఢ్యం దివ్యపుష్పైరలజ్కృతమ్ ॥ ౪౩॥

త్రినేత్రం త్రిగుణాధారం త్రిమలక్షయకారణమ్ ।
 సర్వమక్గలయా దేవ్యా నిజవామాఙ్కశోభితమ్ ॥ ౪౪॥

భాస్వత్కల్పతరోర్మాలే ఫలపుష్పసమన్వితే ।
 వేదికాయాం సమాసీనం నవరత్నమయాసనమ్ ॥ ౪౫॥

అద్వైతమచ్యుతం విష్ణుం నిత్యం నిర్వాణగోచరమ్ ।
 అచిన్త్యమజమవ్యక్తమాదిమధ్యాన్తవర్జితమ్ ॥ ౪౬॥

పరం శివం హృది ధ్యాత్వా నిశ్చయీభూతమానసః ।

యజేదాభ్యస్తరద్రవ్యైరవధానేన తద్యథా ॥ ౪౭॥

శమామ్బుపరిషేచనం సకలపూర్ణభావామ్బురం

త్రిశక్తిగుణసంయుతం విహితయజ్ఞసూత్రం తథా ।

స్వసంవిదనులేపనం సమధికానుకమ్పాక్షతాన్

శివాయ వినివేదయేత్ప్రకటమక్తిపుష్పణి చ ॥ ౪౮॥

ధూపమాస్తరచతుష్టయేన వై దీపమిన్ద్రిగుణోత్తరేణ తు ।

కల్పయేచ్ఛ సుఖదుఃఖవర్జితం జీవరూపముపహారమాస్తరే ॥ ౪౯॥

రజస్తమఃసత్త్వగుణత్రయం చ

తామ్బూలకం ప్రాణనమస్కృతిం చ ।

ఇత్యేవమాభ్యస్తర ముఖ్యపూజా-

ద్రవ్యాణి సమ్పాదయ శఙ్కరాయ ॥ ౫౦॥

అథవా౭౭వాహనాద్యైస్తమపచారైశ్చ రాజవత్ ।

పూజయస్వ శివం భక్త్యా పరమాత్మానమాస్తరే ॥ ౫౧॥

అత ఏవ సదా పూజాభిమామాభ్యస్తరీం కురు ।

సమస్తపాపదలనీం సర్వదుఃఖవినాశినీమ్ ॥ ౫౨॥

శివభక్తిప్రదాం సాక్షాన్మనోనైర్మల్యకారిణీమ్ ।

సర్వైశ్వర్యకరీం సమ్యగ్యోగజ్ఞానప్రదాయినీమ్ ॥ ౫౩॥

ఇతి శ్రీసదాశివయోగీశ్వరవిరచితాయాం శివయోగదీపికాయాం ప్రథమః పటలః ।

అథ ద్వితీయః పటలః ।

అథ తే సమృవణ్యామి శివపూజావిధిం బుధైః ।

పునఃప్రకారమాఖ్యాతం యోగమార్తైకగోచరమ్ ॥ ౧॥

యోగాత్పజ్ఞాయతే జ్ఞానం జ్ఞానాయోగః ప్రవర్తతే ।

ద్వయోః సంసిద్ధయే భూమౌ శరీరం రక్షయేద్బుధః ॥ ౨॥

శరీరం కఫనాశేన సుస్థైర్యం యాతి నిశ్చితమ్ ।

స కఫో హతయోగేన వినశ్యతి శరీరిణామ్ ॥ ౩॥

శివయోగః సాధకానాం సాధ్యస్తత్సాధనం హతః ।

యమాదిమిరథాష్టాక్షైరేవపూజాం సమాచరేత్ ॥ ౪ ॥

యమనియమగుణైశ్చ స్వాత్మసిద్ధిం విధాయ

స్వవశవివిధపీతైరేవ భూత్వా స్థితాత్మా ।

అసునియమజలేన స్నాపయేద్దివ్యలింగం

ప్రకటితచతురంగం బాహ్యమేతద్విధానమ్ ॥ ౫ ॥

శమ్భోరపీన్ద్రియనివర్తనమేవ గన్తో

ధ్యానం ప్రసూననిచయో దృఢధారణా సా ।

ధూపః సమాధిరితి శుద్ధ మహోపహార-

మాభ్యస్తరరాఖ్యచతురంగవిధానమేతత్ ॥ ౬ ॥

ఏవమష్టాంగయోగేన సదాఽన్తఃపద్మసదృని ।

పూజయేత్పరమం దేవం కిం బాహ్యైరేవపూజనైః ॥ ౭ ॥

స్వాత్మనేశ్వ సదాఽష్టాక్షైః పూజయేచ్ఛివమవ్యయమ్ ।

తైవః స ఏవ విద్వాంశ్చ స చ యోగవిదాం వరః ॥ ౮ ॥

సుబ్రహ్మచర్యం నియతాశనం చ

ధృతిర్దయా సూనుతమార్జవం చ ।

శౌచం క్షమాఽస్త్రేయమథో అహింసా

యమా దశైతే మునిభిః ప్రణీతాః ॥ ౯ ॥

సన్తోష ఆస్తిక్యగుణో మతిశ్చ

తపో వ్రతం శక్యరపూజనం చ ।

ప్రీరోగశాస్త్రశ్రవణం జపశ్చ

ప్రదానమేతే నియమా దశ స్మృతాః ॥ ౧౦ ॥

యమైశ్చ నియమైః సమ్యగేవం వింశతిసంఖ్యయా ।

స్థిరశ్చ నియతో భూత్వా స్వాత్మశుద్ధిం సమాచరేత్ ॥ ౧౧ ॥

సిద్ధామ్బుజం స్వస్తికముక్తవీర-

భద్రాహిభుక్తేనరిగోముఖాని ।

సుఖాసనం చైవ సమక్షితాని

తథా దశైతాని వరాసనాని ॥ ౧౨ ॥

గృహిణామమ్బుజం నిత్యం సిద్ధం త్వితరవర్తానామ్ ।

సుఖాసనం చ సర్వేషామిత్యేతత్త్రివిధం వరమ్ ॥ ౧౩॥

యాని కాని ప్రశస్తాని హ్యసనాని వశాని చ
తేష్వభీష్టాసనాసీనో వివిక్తస్థానమాశ్రయేత్ ॥ ౧౪॥

తత్ర రమ్యం మఠం కుర్యాన్సూక్ష్మద్వారం చ నిర్వృణమ్ ।
ప్రాకారవేష్టితం శుద్ధం బహిఃశాలాసమన్వితమ్ ॥ ౧౫॥

సుగంధకుసుమాకీర్ణం వితానపరిశోభితమ్ ।
మృదూపధానశయ్యాద్వైరాసనాద్వైః సమాకులమ్ ॥ ౧౬॥

సుధూపవాసితం నిత్యం గోమయేన సులేపితమ్ ।
సమిత్పుష్పఫలోపేతం కన్దమూలఫలాన్వితమ్ ॥ ౧౭॥

సమగ్రభస్మరుద్రాక్షకుశాజనవిభూషితమ్ ।
శుద్ధాన్నపానసమృన్నం సర్వాషధసమాశ్రితమ్ ॥ ౧౮॥

సదా మనోహరాస్పందం మఠే వాసముపేత్య చ ।
సదాశివం ప్రపూజయేద్ద్వంది స్థిరసమాహితః ॥ ౧౯॥

తద్యథా శృణు హే విద్వాన్నాదౌ కేవలకుమ్భకే ।
ప్రాణాయామజలేనైవ స్నాపయేచ్చిన్మయం శివమ్ ॥ ౨౦॥

ప్రాణాయామస్తథా ప్రోక్తః ప్రాకృతో వైకృతస్తథా ।
తాభ్యాం వినా జృమ్భతేఽసౌ కేవలః కుమ్భకః స్వయమ్ ॥ ౨౧॥

నిశ్వాసోచ్ఛ్వాసరూపేణ రేచపూరస్వభావతః ।
ప్రాణానిలే వర్తమానే ప్రాకృతః స ఉదాహృతః ॥ ౨౨॥

ఆగమోక్తవిధానేన రేచపూరకకుమ్భకైః ।
యది ప్రాణనిరోధః స్యాద్వైకృతః స ఉదాహృతః ॥ ౨౩॥

ప్రాకృతం వైకృతం చేతి ద్వయమేతన్మహాత్మనః ।
క్షణాత్సంస్తమ్భయేద్యస్త స హి కేవలకుమ్భకః ॥ ౨౪॥

ప్రాకృతో మన్తయోగః స్యాద్వైకృతో లయ ఏవ హి ।
హఠః కేవలకుమ్భఖ్యో రాజయోగోఽమనాః స్మృతః ॥ ౨౫॥

ప్రథమస్త్యజపాయోగో నాదో వాయోర్లయస్తథా ।
మనోనిలస్థిరం పశ్చాద్వృత్తిశూన్యం చతుర్థకమ్ ॥ ౨౬॥

ప్రాణవాయునిరోధేన లభతే చ చతుష్టయమ్ |
 తస్మాద్భ్యాసశూరస్త్యం ప్రాణాయామపరో భవ || ౨౭||
 సకరాంతమిదం బీజం బహిర్యాతి సబిన్దుకమ్ |
 సవిసర్గం సకరాంతం తద్బీజం ప్రవిశత్యధః || ౨౮||
 ప్రాణానిలశ్చ సర్వేషాం ప్రవర్తకనివర్తకః |
 ఏవం జీవోఽజపానామగాయత్రీం జపతేఽన్వహమ్ || ౨౯||
 ఏకవింశతిసహస్రసంఖ్యాయా షట్కతాధికమహర్నిశం నరః |
 శ్రీగురుక్తవిధినాఽరుణోదయే సంస్మరన్వహతి సోఽజపాఫలమ్ || ౩౦||
 అజపాం నామ సక్కుల్ప్య నరః పాపైః ప్రముచ్యతే |
 శివయోగమవాప్నోతి శీఘ్రమేవ న సంశయః || ౩౧||
 అజపానామగాయత్రీమస్త్రం వర్ణద్వయం యదా |
 త్రివేణీసంకమే లీనం స శబ్దః ప్రణవో భవేత్ || ౩౨||
 సోఽహం కృత్వాఽఽత్మమస్త్రం స్వపదపరతరం వ్యక్తవర్ణద్వయం త- |
 ద్వాన్యలుమ్పేదవ్యజ్ఞానే ద్వే పునరపి రచయేద్దివ్యమోక్షార్థమస్త్రమ్ || ౩౩||
 కృత్వాఽనుస్వారయుక్తం సకలమనుపరం బ్రహ్మనాడిం నయేద్యః |
 పూర్ణానందః స కుణ్డల్యనుభవవికలః కర్మణే నూతిమేతి || ౩౪||
 ఇలా స్మృతేస్తురితి సూర్యసుతేతి యోగాత్
 సా పింగలాఽర్క ఇతి విష్ణుపదీతి తాసామ్ |
 సా మధ్యమాఽగ్నిరితి గీరితి యా త్రివేణీ
 యోగస్థలం తదిదమేవ హి యత్రికూటమ్ || ౩౫||
 తస్మాత్రికూటనామాపి త్రివేణీసంకమస్థలమ్ |
 శ్శృంగ్లాటకచతుష్పిఠనామాన్యేకస్థలస్య హి || ౩౬||
 శబ్దద్వారే గతే యత్ర గన్ధద్వారే తదైవ చ |
 సమాయోగైశ్చతుష్పిఠశ్శృంగ్లాటకసుసంజ్ఞకమ్ || ౩౭||
 ఉచ్ఛాసనిశ్వాసకృతాసువాయునా
 త్రికూటదేశే మనసా సహాఙ్గ |
 స్థిత్యా సుషుమ్నాఖ్యతదూర్ధ్వనాడికా-
 త్రికోణమార్గే గమనం కురుష్వ || ౩౮||

ప్రాణానిలస్కోద్గమనే నిరోధ

నిపాతితా చోర్ధ్వసుసూక్ష్మశక్తిః ।

ప్రత్యాహతే మధ్యగతా ప్రబోధితా

సా యోగతో మూలనికుఞ్జనీ స్యాత్ ॥ ౩౯ ॥

తస్మాత్ప్రవిధశక్తీనాం పాతేన ప్రవిబోధనాత్ ।

ఆకుఞ్చనేన యోగీన్ద్రా యాన్త్యమీ పరమం పదమ్ ॥ ౪౦ ॥

అత ఏవ మహాశ్చర్య వన్ద్యసూర్యగ్నిసద్మని ।

సన్ధానం కురు తద్భక్త్యా ప్రణవధ్యనినా సహ ॥ ౪౧ ॥

త్రయో వేదాస్త్రయో దేవస్త్రయో లోకాస్త్రయో గుణాః ।

ఓమిత్యేకాక్షరే మన్తే పరే బ్రహ్మణి సన్తి వై ॥ ౪౨ ॥

ఇతి సర్వే చ సంసిద్ధా విదుః కేవలకుమ్భకమ్ ।

హతే హ్యేకమిదం శ్రేష్ఠం గోపితం పరమాద్భుతమ్ ॥ ౪౩ ॥

గమాగమౌ ప్రాణవాయోర్విన్ధానేన హి గచ్ఛతః ।

యథా తస్య శరీరస్య గమాగమవిధిస్తథా ॥ ౪౪ ॥

సిద్ధసమ్మతశాస్త్రేషు స్థితః కేవలకుమ్భకః ।

తథాఽప్యతిరహస్యత్వాన్న విజానాతి మూఢధీః ॥ ౪౫ ॥

గురోర్యస్య ప్రసాదాచ్చ సిద్ధ్యేక్యేవలకుమ్భకః ।

యది కిం కరణైర్ముద్రాబన్ధనైర్వా సమాధిభిః ॥ ౪౬ ॥

నిఃశబ్దే కేవలే కుమ్భే ప్రాప్తే విష్ణోః పదం మహత్ ।

తథా ఖలు తయోరైక్యం జీవాత్మపరమాత్మనోః ॥ ౪౭ ॥

నిఃశబ్దం తత్త్వమిత్యాహురనిర్వాచ్యం పరం పదమ్ ।

భూతేన్ద్రియాదిప్రకృతేస్తత్త్వానాం చ లయాత్మకమ్ ॥ ౪౮ ॥

మూలోఽఙ్గాణజలన్ద్రబన్ధనవిధామభ్యస్పృతో యోగినో

వాయోరుద్గమనే నిరఙ్కుశవిధేస్తవ్యోమసంరోధనాత్ ।

భూతానీన్ద్రియవర్గతద్గుణమనోహఞ్చత్తబుద్ధ్యాదయః

సర్వం లీనముపైతి వృత్తిరహితం సౌఖ్యం తదా కీఞ్చన ॥ ౪౯ ॥

యోఽపానసూర్యమథ వాయునిరోధనేన

ప్రాణేస్తునా సహ తదూర్ధ్వగతం ప్రకృత్యా ।

యోగైకాసిద్ధిమనిశం కురుతే సమస్తాం

ప్రజ్ఞావతామపి స ఏవ హి మూలబంధః ॥ ౫౦ ॥

అధశోచ్ఛ్రియం చ నాభేర్యో బంధనం కురుతే బలాత్ ।

ఉడ్డియానమసౌ బంధో రుగ్జరామృత్యున్నాశనః ॥ ౫౧ ॥

కణ్ఠమాకుఞ్చ్య హృదయే స్థాపయేచ్చిబుకం దృఢమ్ ।

ఏష జాలన్ధరో బంధః ఊర్ధ్వామృతనిబంధకః ॥ ౫౨ ॥

అథోర్ధ్వమధ్యస్థిరబంధనాభ్యా-

మాకుఞ్చనాదూర్ధ్వమపానవాయోః ।

పూజైకరన్ధ్రే మరుతాం ప్రవేశా-

చ్ఛిస్తుం భవేత్కేవలకుంభసిద్ధిః ॥ ౫౩ ॥

అయం కేవలకుంభాఖ్యో యస్యాజస్తం వశో భవేత్ ।

సదా భవతి విఖ్యాతః స ఏవ ప్రాణసంయమీ ॥ ౫౪ ॥

ప్రాణాయామవిధానం యో మాసత్రయమపి సమావరేన్నియత ।

తనులఘుతా దీపనతా నాడీశుద్ధిర్ధ్వానశ్వతస్య భవేత్ ॥ ౫౫ ॥

గగనం పవనే ప్రాప్తే తత్క్షణాదున్మనీ భవేత్ ।

కేవలం కుంభకం ప్రాప్తో తావదేవ సమభ్యసేత్ ॥ ౫౬ ॥

నత్వా గురుం బ్రహ్మవిదాం వరేణ్యం

జిత్వాఽన్తరస్థం షడమిత్రవర్గమ్ ।

స్థిత్యా సదైకాన్తవిశుద్ధదేశే

ధ్యాత్వా శివం భ్రూయుగమధ్యపద్మే ॥ ౫౭ ॥

అశ్వా సదాఽనాహతదివ్యనాదం

ధృత్వా విభిన్నామలబిన్దరత్నమ్ ।

పీత్వా సుధాం చన్ద్రమసః పతన్త్రీం

ఛిత్వాఽథ సక్కుల్పవికల్పజాలమ్ ॥ ౫౮ ॥

కృత్వా త్రికూటే దృఢబంధనం తతో

గత్వా త్రికోణే మనసాఽనితైః సహ ।

భిత్వా తథైవోపరి సూక్ష్మకుణ్ఠలీం

సీత్వా సఖే విష్ణుపదం సుఖీ భవ ॥ ౫౯ ॥

ఇత్థం శివం విష్ణుషదస్వరూపం

విష్ణుం సదా భావితవిష్ణుమూర్తిమ్ ।

విష్ణోః పదం కేవలకుంభశుద్ధం

ప్రాణామ్బునా స్నానవిధౌ భజస్వ ॥ ౬౦॥

ఇతి శ్రీసదాశివయోగీశ్వరవిరాచితాయాం శివయోగదీపికాయాం ద్వితీయః పటలః ।

అథ తృతీయః పటలః ।

ఇతి యమాదిచతురంగవిధానం బాహ్యముక్తమభిరాజ్ఞాతవాక్యైః ।

అథ శివార్పితమనాః శృణు వక్ష్యే అన్తరంగచతురంగవిధానమ్ ॥ ౧॥

సన్మనోమహిత శోణతలేఽస్మిఞ్శ్రోత్రముఖ్యవిజితేన్ద్రియవర్గాత ।

జాతపుష్టవిమలామలగన్ధైరేపనం గురుసదాశివలిజ్జే ॥ ౨॥

సజ్జోచభాచరతి కూర్మ ఇహోఙ్కకానా-

మజ్జే యథా భువి తథా నిఖలేన్ద్రియాణి ।

ప్రత్యాహరస్వ నియతాత్మని సంయతాత్మా

మన్యామహే పరమతత్త్వమిదం తదేవ ॥ ౩॥

ఆధారముఖ్యనలినౌర్వివిధై సువర్ణై

స్తన్మధ్యభాసురతరైః సుమనోభిరఙ్గ ।

నానావిధైః సగుణనిర్గుణభాపుష్టైః

శ్రీలింగమూర్తిమనిశం హృది పూజయస్వ ॥ ౪॥

ఆధారలింగమణిపూరక హృద్విశుద్ధి-

భ్రూమధ్యమస్తకనభోబిలసంఙ్కకాని ।

ఏతాని తాని యమినాం సుఖదాయకాని

ధ్యానస్థలాని సువిచిత్రతరాణి నూనమ్ ॥ ౫॥

అన్తశ్చేతోనియమిత బహిశ్చక్షురిష్ఠాసనం చ

కాయావక్రత్వమనిశమహో ధ్యానముద్రేయమస్యామ్ ।

స్వాత్మానన్దం సమరసగతం శాన్తమద్వైతరూపం

శైవధ్యానం కురు హృది సఖే హ్యద్యముక్తస్త్యమేవ ॥ ౬॥

ధ్యానస్థలేషు సర్వేషు నవ చక్రణి యోగిభిః ।

శ్రేష్ఠాని తాని కథ్యన్తే వక్ష్యామి శృణు తేఽధునా ॥ ౭॥

మూలాధారే త్రిధా వృత్తం బ్రహ్మచక్రం భగోపమమ్ ।
 తత్కన్డేఁగ్నినిభాం ధ్యాయేదథ శక్తిమభీష్టదామ్ ॥ ౮॥
 స్వాధిష్ఠానం తతశ్చక్రం తత్ర చాతుర్దలామ్బుజమ్ ।
 తదేవోఽధ్యాయనం ధ్యాయేత్పశ్చిమాభిముఖ శివమ్ ॥ ౯॥
 పంచావరే నాభిచక్రం సర్పాకారం తడిన్నిభమ్ ।
 తత్ర కుణ్డలినిం మధ్యే శక్తిం సిద్ధిప్రదాం స్మరేత్ ॥ ౧౦॥
 అధోముఖాష్టపత్రాబ్జయుతం హృచ్చక్రమిష్టదమ్ ।
 తన్మధ్యే కర్ణికాం జ్యోతిర్లింజాకారమిమం స్మరేత్ ॥ ౧౧॥
 పంచమం కణ్డచక్రం చ తత్రాబ్జలివతుష్టయే ।
 ఇదాపిఙ్గలయోర్మధ్యే సుషుమ్నాం సుస్థితాం స్మరేత్ ॥ ౧౨॥
 షష్ఠం చ ఘణ్ణికాలిఙ్గమూలం తద్రాజదన్తకమ్ ।
 ధ్యాయేత్తదూర్ధ్వం తద్వారం తత్ర శూన్యం సుసిద్ధయే ॥ ౧౩॥
 భూచక్రం సప్తమం త్వేకం నాలం కన్ఠం సువాక్పృథమ్ ।
 ధ్యాయేద్దీపశిఖాకారం తన్మధ్యే జ్ఞానలాఙ్ఘనమ్ ॥ ౧౪॥
 బ్రహ్మరస్థ్రైఃష్టమం చక్రం నిర్వాణాఖ్యం సుసూక్ష్మకమ్ ।
 తత్ర జాలనరం ధూమశిఖాభం మోక్షదం స్మరేత్ ॥ ౧౫॥
 ఆకాశచక్రం నవమం ప్రశస్తం
 త్రికూటకం పూర్ణగిరీశపీఠమ్ ।
 తత్రోర్ధ్వశక్తిం శుభదాం సుశూన్యాం
 ధ్యాయేద్ధ్వయాష్టరసరోజమధ్యే ॥ ౧౬॥
 అథ తే షోడశాధారాన్కథయామి విశేషతః ।
 తేజోధ్యానం పదాఙ్ఘ్రే కుర్యాద్ధృష్టిఃస్థిరా భవేత్ ॥ ౧౭॥
 పాదస్య పార్శ్వికామూలం ద్వితీయాధారసంజ్ఞకమ్ ।
 సమ్పిడ్య స్థాపయేద్గ్నిదీపనం భవతి క్షణాత్ ॥ ౧౮॥
 ఆకుఙ్ఘ్రయేత్తథాఽఽధారం సదా సజ్కోచనేన తు ।
 అపానమరుత్సర్వ జాయతే తద్వితీయకమ్ ॥ ౧౯॥
 మేధ్రాగారే దణ్డసజ్కోచనేన
 బ్రహ్మగ్రస్థిన్స్త్రీనమత్పాట్య పశ్చాత్ ।

చేతోవాయూపస్థనాడ్యాం ప్రవేశా-

ద్భిస్తుస్తమఘః సమభవత్యేవ సిద్ధమ్ || ౨౦||

పఞ్చమాధారమోడ్యానం ధ్యానం కృత్వా ముహుర్ముహుః |

మలమూత్రకృమీణాం చ మారణం భవతి ధ్రువమ్ || ౨౧||

నాభ్యాధారం తతః షష్ఠే ప్రణవం యో వదేద్బుధః |

సమాధినైకాచత్తేన తస్య నాదే లయో భవేత్ || ౨౨||

సప్తమం తు హృదాధారం తత్ర ప్రాణాన్నిరోధయేత్ |

తదా తన్మధ్యకమలం వికాసం భజతి క్షణాత్ || ౨౩||

కణ్ఠాధారం కణ్ఠమూలం పడియేచ్ఛిబుకేన తు |

ఈడాపిఙ్గలయోర్వాయుప్రవాహః సుస్థిరో భవేత్ || ౨౪||

నవమం ఘణ్ణికాధారం జిహ్వోగ్రం తత్ర దాపయేత్ |

సుధాసారం స్రవత్యేవ సదా సన్తృప్తికారణమ్ || ౨౫||

యా లమ్బికా చాలనదోహనాభ్యాం

దీర్ఘకృతా తాం విపరీతమార్గాత |

యస్తౌలుమూలాస్తరగర్భదేశే

ప్రవేశయేత్సన్మనితాం ప్రయాతి || ౨౬||

జిహ్వోదౌ రసనాధారం కుర్యాద్యో మథనం యది |

సిద్ధ్యేత్తస్యామృతాస్వాదః కవితా చ స్ఫుటా భవేత్ || ౨౭||

ద్వాదశం దశనాధారమూర్ధ్వం తద్రాజదన్తకమ్ |

షణ్మాసాద్ధృశ్యతే జ్యోతిరన్తజిహ్వోగ్రఘట్టనాత్ || ౨౮||

త్రయోదశం ప్రాణమూలం తత్ర దృష్టిః స్థిరీకృతా |

యది చేన్మనసా నిత్యం వాయుస్తత్ర స్థిరో భవేత్ || ౨౯||

చతుర్దశం లలాటాఖ్యమాధారం తత్ర యోగవిత్ |

మనసా వాయుమారోప్య సర్వసిద్ధిమవాప్నుయాత్ || ౩౦||

ఘ్రువాధారం పఞ్చదశం తదూర్ధ్వం చక్షుషా బుధః |

పశ్యేత్సజ్జీరణాకారం శీఘ్రమేవ హి పశ్యతి || ౩౧||

నేత్రాధారం షోడశం తు తదూర్ధ్వం చాలయేద్బుధః |

జ్యోతిషుష్ణమపాణ్ణే తత్పశ్యతి క్షిప్రమేవ హి || ౩౨||

బన్ధత్రయేణా౭౭సనబన్ధనేన

మన్త్రేణ నాదశ్రవణేన యోగీ |

భవేత్తదా కేవలకుమ్భకేన

ధ్యానేన చిత్తాష్టవిధావధానీ || ౩౩||

దేహపాత్రే జ్వలజ్ఞానవహ్నౌ భూతగుణాధికమ్ |

క్షిప్త్యా దశాఙ్గవల్లిఙ్గం ధూపయేద్ధారణాద్బుధః || ౩౪||

ధ్యాయైకగోచరమతిస్థిరతా భవేద్యా

సా ధారణేతి శివయోగవిదో వదన్తి |

శైవక్రమేణ రచితేహ పునః ప్రకారాద్

భూమ్యాదిభూతవరణేన పృథక్పృథక్చ || ౩౫||

ధారిణీ వారుణీ వైవ ఆగ్నేయా మారుతీ తథా |

నభోమయీతి కథ్యన్తే సూరిభిః పంచ ధారణాః || ౩౬||

అత ఏవ తథా ప్రోక్తా ధారణా యోగవిత్తమైః |

సర్వసిద్ధిప్రదాస్తాశ్చ సదాభ్యాసరతాత్మనామ్ || ౩౭||

పాదాదిజాన్వన్తమహితలే౭స్మిన్-

వాయుం లకారేణ సమాధిరోప్య |

స్మరంశ్చతుర్బాహుధరం చతుర్ముఖం

సన్ధారయేద్భూమిజయం సమాప్నూయాత్ || ౩౮||

వకారేణోపేతం సలిలనిలయే జానునాభ్యన్తదేశే

స్థిరం కృత్వా వాయుం మధురిపుమముం సంస్మరేత్పతిచేలమ్ |

ప్రసన్నాస్యం శుద్ధస్ఫటికమణినిభం శఙ్ఖచక్రాఙ్కబాహుం

జలాదుత్పన్నోద్వ్యధ్వయజయమిదం త్వం భజే వారుణీయమ్ || ౩౯||

నాభేః కణ్ఠాన్తదేశే వరశిఖినిలయే వాయుమారోప్య రేఫా-

త్ర్యక్షం రుద్రస్వరూపం తరుణరవినిభం భస్మనోద్ధూలితాఙ్గమ్ |

శాన్తం శిషుప్రసన్నం వరదమభయదం సంస్మరన్భావయేత్తం

యస్తస్యాభ్యాసినో౭గ్నేర్భయహరణమిహా సమభవేద్ధారణాయాః || ౪౦||

గలాదిముఖోర్మధ్యదేశే సమీరస్థలే మాన్తవర్ణేన దేదీప్యమానమ్ |

ప్రకాశస్వరూపం స్మరేదీశ్వరం యః సఖే వాయువత్క్రిడతీశప్రభావాత్ || ౪౧||

అభ్రూమధ్యాదికాస్తే పవనమతిదృఢం వ్యోమదేశే ప్రకుర్వ-

నోమం సోమార్థమాలిం దశకరకమలం పఞ్చవక్త్రం త్రినేత్రమ్ |

శ్రీకణ్ఠం సాయుధం తం సమధికవరదం సర్వతత్త్వాదితత్త్వం

బిన్దం వ్యోమస్వరూపం శివమభయయుతం చిన్తయేద్యః స ముక్తః || ౪౨||

ఇత్యేవం ధారణాః పఞ్చ ఘటికాపఞ్చకాన్వితాః |

ఏకైకాం ధారయేత్తాభిర్దేహసిద్ధిం భజేన్నరః || ౪౩||

ఏతాసు భూమ్యాదికధారణాసు

న్మణాం సదా ప్రాణనిరోధనేన |

యే దోషజాః సర్వపురాణరోగా

నశ్యన్తి శీఘ్రం న హి సంశయోఽత్ర || ౪౪||

జ్ఞానేన కర్మణా పఞ్చ ధారణా యోగిభిర్ధృతాః |

సమభ్యాసరతా యత్ర తరన్తి భవసాగరమ్ || ౪౫||

ఇయం ధారణా | అథ సమాధిః-

సుజ్ఞానదీపం సుధియాఽవలమబ్ధ్య

హృదాలయే త్వం మనసాఽవలోక్య |

స్వాత్మోపహారం పరమాత్మలిఙ్గ

సమాధినాఽస్మిన్వినివేదయస్వ || ౪౬||

జలనైన్దవయోర్మథైక్యయోగో

భవతీహాపి తథైవ సామరస్యమ్ |

మనసశ్చ సదాఽఽత్రనశ్చ యోగాత్స

సమాధిరితి కథ్యతే మునీన్ద్రైః || ౪౭||

యదా భవతి చైకత్వం జీవాత్మపరమాత్మనోః |

తదా సమాధ్యవస్థాయాం గమిష్యన్తి యమీశ్వరాః || ౪౮||

శ్రోత్రాదీనే న చేన్ద్రియాణి విషయాః శబ్దాయోఽహం మనో

వృత్తిర్నైవ సుఖాసుఖాని చ తథా మానావమానావపి |

శీతోష్ణామితపుణ్యపాపసుమహాసంకల్పజాలాన్యహా

వైవానేవ సమాధినా సహ మనాలీనే పరబ్రహ్మణి || ౪౯||

యుక్తాహారో మునీన్ద్రో నిరశనపర ఏవాథవా యుక్తనిద్రో

నిద్రాత్యక్తో గుహాయాం వసతి విచరతి జ్ఞాతలే నిస్సృహాత్మా ।
నానాకర్మక్రియాసు ప్రథితకుశలయుక్తోఽపి వా నిష్క్రియో వా
నానాచేష్టాస్వజన్మం విహరతి చ సమాధౌ సమాసక్తచేతాః ॥ ౫౦॥

ఏవమష్టాఙ్గఢోగేన హలేనానేన వైష్టికైః ।
అనాలస్యకృతాభ్యాసాత్పిద్యయః శృణు తస్య తాః ॥ ౫౧॥

ప్రథమే హతరుగ్వర్షే సర్వలోకప్రియో భవ ।
వత్సరే చ ద్వితీయేఽథ కవితాం కురుతే సువాక్ ।
భుజుగాద్వైస్తథా దుష్టైస్తృతీయే న ప్రవాధ్యతే ॥ ౫౨॥

చతుర్థకేఽనాతురతా విపాసా
నిద్రాదిశీతాతపవర్జితః స్యాత్ ।
దూరశ్రవాః పఞ్చమవత్సరే వాక్-
సిద్ధిం పరేషాం తనుషు ప్రవేశః ॥ ౫౩॥

షష్ఠేన వజ్రైరపి వైవ భిద్యతే
తతోఽతివేగీ చ స దూరదర్శనః ।
త్యజేద్భువం సప్తమవత్సరేఽథ
విభూతయస్తస్య భవేయురష్టమే ॥ ౫౪॥

గగనచరో దిగ్విచరో నవమేఽభ్యే యస్తు వజ్రకాయః స్యాత్ ।
స మనోవేగీ దశమే యత్రేచ్ఛా తత్ర గచ్ఛతి ప్రమనాః ॥ ౫౫॥

ఏకాదశకే వర్షే సర్వజ్ఞః సిద్ధిమాన్భవేద్యోగీ ।
ద్వాదశకే శివతుల్యో కర్తా హర్తా స్వయం భవతి ॥ ౫౬॥

ద్వాదశవర్షరేవం సద్గురునాథస్య పాదయోర్భక్త్యా ।
నిర్విష్ణేన ధృతాత్మా సిద్ధో భవతీతి సంసిద్ధమ్ ॥ ౫౭॥

అత ఏవ మహాశ్వర్యం యోగమష్టాఙ్గమాదరాత్ ।
శివపూజాఙ్గమేతద్ధి త్వమేవాభ్యసనం కురు ॥ ౫౮॥

నిరస్తరకృతాభ్యాసాజరామరజవర్జితః ।
స జీవేదిచ్ఛయా లోకే తతో ముక్తిమవాప్నుయాత్ ॥ ౫౯॥

యమేన నియమేనైవ మన్యే భక్తిరివ స్వయమ్ ।
స్థిరాసనసమాయుక్తో మహేశ్వరపరాన్వితః ॥ ౬౦॥

చరాచరలయస్థానం లిజ్జమాకాశసంజ్ఞకమ్ ।
 ప్రాణేత వ్యోమ్ని సంలీనే ప్రాణలిక్ష్ణీ భవేన్నరః ॥ ౬౧॥
 ప్రత్యాహారేణ సంయుక్తః ప్రసీదతి న సంశయః ।
 ధ్యానధారణసంయుక్తో చరణస్థలవాస్సుధీః ॥ ౬౨॥
 లిజ్జక్యైదైవతభావాత్మా నిశ్చలైక్యసమాధినా ।
 ఏవమష్టాజ్ఞయోగేన వీరశైవో భవేన్నరః ॥ ౬౩॥
 తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన కర్మణా జ్ఞానతోఽపి వా ।
 త్వమప్యష్టాజ్ఞయోగేన శివయోగీ భవానఘ ॥ ౬౪॥
 ఇతి శ్రీసదాశివయోగీశ్వరవిరచితాయాం శివయోగదీపికాయాం తృతీయః పటలః ।

అథ చతుర్థః పటలః ।

యత్సర్వగం శ్రుతిశిరఃపరమైకమాద్యం
 జ్యోతిర్మయం దృఢవిరక్తజనాభిగమ్యమ్ ।
 గోసంస్థితం గురుసదాశివ యోగీనాథం
 లిజ్జస్వరూపమహమన్వహమాశ్రయామి ॥ ౧॥
 రాజయోగః పరిగ్రాహ్యో విద్యద్భిష్టేన హేతునా ।
 యస్య సాధనమష్టాజ్ఞహతయోగ ఇహోచ్యతే ॥ ౨॥
 పూర్వోత్కాష్టవిధాజ్ఞగాని హలే తాని స్థితాని చ ।
 ఏకైకశ్లోకరూపేణ కృతాని చ మయా శృణు ॥ ౩॥
 ఆహారనిద్రేన్ద్రియదేహసర్వ-
 వ్యాపారశితాతపసంజ్ఞితానామ్ ।
 జయశ్చ శాన్తిశ్చ భవేద్యమాజ్ఞః-
 శనైః శనైః సాధయితుం స యోగ్యః ॥ ౪॥
 భక్తిర్గురౌ పరమతత్త్వపదేఽనురక్తి-
 ర్ఘ్నేఃసజ్జతా స్వయముపాగతలాభతుష్టిః ।
 ఏకాన్తవాసపరతా చ మనోనివృత్తి-
 రైవరాగ్యభావ ఇతి యే నియమాస్త ఏవ ॥ ౫॥
 స్వస్వరూపే సర్వకాలమాసనత్వం సుఖాసనమ్ ।

సర్వవస్తున్యదాసీనభావశ్చాఽఽననమీరితమ్ || ౬ ||

విదుర్బుధా రేచకపూరకుమ్భ-

సఙ్ఖటనశ్వాసతయా ప్రయత్నాత్ |

ప్రాణస్థిరత్వం జగతాం చ మిథ్యా

చిత్తం స్థిరం ప్రాణనిరోధభావః || ౭ ||

చిత్తస్యాన్తర్ముఖేన ప్రతిహతబహువైతన్యకల్లోలజాల

స్యోత్పన్నస్యాస్య నానావిపులమతివికారస్య సంసక్తిరేవ |

తత్తన్నానావికారగ్రసనమితి తథా కథ్యతే యోగవిద్భిః

ప్రత్యాహారః స ఏవాచిచలితసుమనాస్తం కదాఽహం భజామి || ౮ ||

సోఽహమ్భవాత్ప్రకటితపదమద్వైతముఖ్యస్వభావం

యద్యత్లోకే స్ఫురతి ఖలు తదాత్మస్వరూపస్వభావమ్ |

సమ్యగ్బుద్ధిర్గురుకరుణయా సర్వభూతేషు యాతి

స్వాత్మారామః స భవతి సఖే ధ్యానమూర్తకనిష్ఠః || ౯ ||

స్ఫురతి పరమతత్త్వం తస్య బాహ్యేన్తరే యత్

సతతమమలమత్యా ధారణం నిశ్చలేన |

పునరపి చ వదామస్తే ప్రకాశోఽయమాస్తే

చలనరహితచిత్తం కేవలం ధారణా మా || ౧౦ ||

నిజానుభవశీలతా నిఖిలతత్త్వసామ్యశ్రుతేః

స్మృతేరపి చలన్తిస్థిస్థిరతయా నిదిధ్యాసతా |

సదైకపరిభావనాసహజతా హ్యానాయాసనాత్ |

సమాధిరితి కీర్తితా సతతనిర్వికల్పాత్మతా || ౧౧ ||

బాహ్యే చాభ్యన్తరే బ్రహ్మా సర్వజన్తుషు భాసతే |

తథాఽపి గురుమజ్ఞాత్వా తే న పశ్యన్తి తత్పదమ్ || ౧౨ ||

అథ శ్ంబు మహాశ్వర్యం రాజయోగాభిధానకమ్ |

ఇమం సద్గురుణా యాతి సజ్జనో నాన్యకర్మభిః || ౧౩ ||

దుష్కరాభ్యాసయోగేన మహాయాసేన కిం ఫలమ్ |

క్షణేన లభ్యతే బ్రహ్మ సద్గురోరవలోకనాత్ || ౧౪ ||

ఖణ్డజ్ఞానవేతాం చ షట్సుమయసమ్మోహాన్ధకారాత్మనాం

నానావేదపురాణశాస్త్రకవితావాగ్దైఖిరీశాలినామ్ |

మూఢానాం చతురాశ్రమైకనియమాధుర్వాత్మకానాం కథం
యోగజ్ఞానమిదం భవేద్గురుముఖాభావేఽపరోఙ్ఞాత్మకమ్ || ౧౫||

క్షేత్రార్థమ్యగృహపుత్రకలత్రమిత్రై-
ర్వాదైర్మహారసరసాయనధాతువాదః |

త్రైః కామమస్త్రలయయోగహతాదిభేదై-
ర్బ్రహ్మాత్మనాం కథమిహాస్తి గురుప్రసాదః || ౧౬||

ఆదౌ వర్ణాశ్రమాచారగురౌ బ్రహ్మజ్ఞతాఽస్తి చేత్ |
భజేత్తమేవ యత్సేన నోచేదన్యం గురుం భజేత్ || ౧౭||

ఆత్మానమద్వస్త్యమనన్తమాద్యం
నిరజ్ఞానం నిశ్చలనిత్యదీప్తమ్ |
సచ్చిన్మయానన్దపరామృతం
యో వేత్తి స్వభావేన గురుః స ఏవ || ౧౮||

జ్ఞానవైరాగ్యలాభేన తృణీకృత్య జగత్త్రయమ్ |
ఆదౌ సద్గురుమాశ్రిత్య తత్త్వజ్ఞానం సమభ్యసేత్ || ౧౯||

జ్ఞాతృత్వమన్తరిక్షం చ సమానో వాయురేవ చ |
శ్రోత్రమగ్నిర్ధ్వనిర్వాారివాగ్భూః ఖే తత్త్వపఞ్చకమ్ || ౨౦||

మనశ్చైవ వియద్యానో వాయుశ్చర్మ ధనజ్ఞాయః |
స్పర్శాఽమృశ్చ క్షమా పాణిర్మరుతస్తత్త్వపఞ్చకమ్ || ౨౧||

నమో బుద్ధిరుదానం చ మరుదూర్వాగ్నిరేవ చ |
పాయూ రూపం ధరా పాదో వహ్నోర్వృత్తస్తత్త్వపఞ్చకమ్ || ౨౨||

చిత్తం విష్ణుపదం వాయురపానో రసనానలః |
రసో జలముపస్థం భూరపాం తత్త్వాని పఞ్చకమ్ || ౨౩||

అహఙ్కారస్తథా ప్రాణో పూణో గన్ధో గుదం చ హి |
భూమితత్త్వాని కీర్త్యన్తే పఞ్చాథా తత్త్వవేదిభిః || ౨౪||

పఞ్చావింశతిత్త్వాని పఞ్చాభూతస్థితాని చ |
తాని యో వేత్తి తత్త్వజ్ఞః స శివః స చ ముక్తిభాక్ || ౨౫||

ఆధ్యాత్మికాధిభూతాఘిదేవతాని యథాక్రమమ్ |
దశేన్ద్రియేషు విభజిజ్ఞోవాన్తఃకరణేషు చ || ౨౬||

నాహం భూతగుణేన్ద్రియాణి చ మనోఽహఞ్చైత్తబుద్ధిర్వపః
 ప్రాణాశ్వాఽఽశ్రమధర్మకర్మనిరతో వైవ ప్రపఞ్చోఽఖిలమ్ |
 నిత్యం నిశ్వలమేకమమ్యుతమజం శాస్తం శివం నిర్గుణం
 శుద్ధం బుద్ధపదం తు యత్తదహమస్మీతి స్మరజ్ఞోవతి || ౨౭||
 దేహత్రయే ప్రథితషోడశధావికారాన్
 లింగాని సప్తదశధా నవధా పదార్థాన్ |
 ఆత్మానమష్టవిధయా ప్రకృతేః స్వమావాన్
 జ్ఞాత్వా తదన్య ఇతి జీవతి యో మహాత్మా || ౨౮||
 సత్యం జ్ఞానమనన్తం యద్బ్రుహ్మాతి వదతి శ్రుతిః |
 ముక్తానన్దస్వరూపం చ నను తత్త్వమితి స్థితః || ౨౯||
 నైతదహం నైతదహం చేతి చ యదన్యద్విభావయాఽఽత్మానమ్ |
 సోఽహమితి సోఽహమితి నను భావయ సర్వం త్వమాత్మానమ్ || ౩౦||
 హృది జ్ఞానాదేవ మోక్ష ఇత్యేతద్వాక్యమాదరాత్ |
 గృహీత్వా జ్ఞానయోగేఽస్మిన్సమాహితమనా భవ || ౩౧||
 అతః పరం తారకం గృహ్యం దృష్టప్రత్యయసంయుతమ్ |
 మమానుభవసంసిద్ధం యోగం ప్రాణసఖే శ్శృణు || ౩౨||
 మన్త్రేణ లయయోగేన హఠయోగేన సర్వదా |
 యావద్బ్రుహ్మ న జానన్తి తావత్క్లిశ్యన్తి పణ్డితాః || ౩౩||
 నేత్రే నిమీలితే నిత్యం కిచ్చదుస్మీలితే తదా |
 యో మనశ్చక్షుషా బ్రహ్మ పశ్యతీతి స యోగిరాట్ || ౩౪||
 శశిభాస్కరయోర్మధ్యే తారయో స్థిరతేజసః |
 బిన్దద్వయం చ సంయోజ్య బ్రహ్మతారకమభ్యసేత్ || ౩౫||
 బాహ్యోన్తర్మధ్యలక్ష్మేషు బ్రహ్మదర్శనతత్పరః |
 దృష్టాదృష్టస్వరూపాణి నను తాని విలోకయ || ౩౬||
 మూలకన్దాదణ్డలగ్నాద్బ్రుహ్మానాడీ శశిప్రభా |
 తస్య మధ్యే తాడత్కేటినిభా తామూర్ధ్వగామినీమ్ || ౩౭||
 మనసా లక్షయేన్మూర్తి సదృశీం బిసతస్తునా |
 ఆబ్రహ్మారన్ధ్రపర్యన్తగతాం సిద్ధిప్రదాం స్మరేత్ || ౩౮||

లలాటోర్ధ్వే తథా లక్ష్మ్యే యోగీ గోల్లాటమణ్ణపే ।

విస్ఫురత్రాకాకారం మనసా లక్షయేత్సదా ॥ ౩౯॥

అథవా కర్ణయోర్ద్వారే తర్జనీభ్యాం నిరోధయేత్ ।

శ్రీసూట్టమస్తకే నాదం ఘృజ్ఞుఙ్కారం శృణోతి చ ॥ ౪౦॥

చక్షుర్మధ్యే తథా నీలజ్యోతీరూపం విలోకయేత్ ।

అన్తర్లక్ష్మ్యమతి జ్ఞేయం బహిర్లక్ష్మ్యమథ శృణు ॥ ౪౧॥

నాసాగ్రదేశాచ్ఛతురః షడష్ట

తథా దశ ద్వాదశ సఙ్ఖ్యయాఽఙ్గులిః ।

బహిస్థనీలం చ సుధూమ్రరక్త-

తరఙ్గపీతాద్భుతతత్త్వపఞ్చకమ్ ॥ ౪౨॥

అథవా సన్ముఖాకాశం స్థిరదృష్ట్యా విలోకయేత్ ।

జ్యోతిర్మయాఖా దృశ్యవై యోగిభిర్ధీరమానసైః ॥ ౪౩॥

దృష్ట్యగ్రే వాఽప్యపాఙ్గే వా తప్తకాఞ్చనసన్నిభామ్ ।

భూమిం సంలక్షయేద్దృష్టిః స్థిరా భవతి యోగినః ॥ ౪౪॥

అథవా శిరసశ్వోర్ధ్వం ద్వాదశాఙ్గులసమ్మితే ।

జ్యోతిష్పుష్టం నిరాకారం లక్షయేన్ముక్తిదం భవేత్ ॥ ౪౫॥

యత్ర యత్రార్థవాన్యోగీ తత్ర తత్ర విలక్షయేత్ ।

ఆకాశమేవ యత్రస్య చిత్తం భవతి తాదృశమ్ ॥ ౪౬॥

ఇత్యేవం వివిధాకారం బహిర్లక్ష్మ్యముదీరితమ్ ।

శృణుష్వ మధ్యలక్ష్యం చ కథితం పూర్వసూరిభిః ॥ ౪౭॥

శ్వేతాదివర్ణనవఖణ్ణసుచన్ద్రసూర్య-

సౌదామినీవహ్ని శిఖేన బిమ్బాత్ ।

జ్వలన్నమో వా స్థలహీనమేకం

విలక్షయేత్తత్థలు మధ్యలక్ష్మ్యమ్ ॥ ౪౮॥

నిరాకారం పశ్యేద్గుణరహితమాకాశమథవా

తమోరూపం గాఢం స్ఫురదురుపరాకాశమథవా ।

మహాకాశం కాలానలనిభమథాస్యన్తరుచిరం

పరం తత్త్వాకాశం రవిశతనిభం సూర్యఖమితి ॥ ౪౯॥

వ్యోమపఞ్చకమేతద్ధి తద్బ్రాహ్మ్యభ్యంతరస్థితమ్ |

యః పశ్యతి నరో లక్ష్మ్యే స వ్యోమసదృశో భవేత్ || ౫౦||

తారణాచ్చ గురుశిష్యయోర్ద్వయోస్తారకోఽయామితి యోగసంజ్ఞకః |

తారకం భవమహాభితారకం తత్త్వమేవ పరిశీలనం కురు || ౫౧||

ఫలమేకం ద్విధాఽఽచార్యా యథార్థం సాఙ్ఖ్యతారయోః |

ఉపాధిరహితః సాఙ్ఖ్యో యోగః సోపాధికః స్వయమ్ || ౫౨||

ఇతి శ్రీ సదాశివయోగీశ్వరవిరచితాయాం శివయోగదీపికాయాం చతుర్థః పటలః |

అథ పఞ్చమః పటలః |

పునశ్చాతిరహస్యం యజ్ఞోఽతిషాం నిలయం మహత |

దివ్యలింగస్థలం దృష్టమన్తర్లక్ష్యత్మకం శృణు || ౧||

నాన్తస్థలం బహిర్వాప్తమపరోక్షస్వరూపకమ్ |

ఆకాశాభ్యంతరాకాశమన్తర్లక్ష్యం తదేవ హి || ౨||

లక్ష్మలీనమనసాఽనిలేన యో వర్తతే చలితతారకో భవేత్ |

భేచరీయమథ సైవ శామ్భుచీ ముద్రయాఽస్తు కృతయా జగద్గురుః || 3||

లోకేఽన్తఃభేచరీ ముద్రా అజ్ఞాత్వా బాహ్యభేచరీమ్ |

అవలమ్బ్య రతా కోచజ్ఞహ్వాఢేదనకర్మణా || ౪||

తాలుమూలద్వాదశాన్తమధ్యం ప్రత్యక్కలాత్మకమ్ |

యత్తస్మిణ్ణోఽతిషి మనో దత్త్వా నిజహృది క్రమాత్ || ౫||

దృష్టిస్తు పూర్ణిమా జ్ఞేయం దృశ్యమాదౌ తమోమయమ్ |

తన్మధ్యే మనసా పశ్యేణ్ణోఽతిర్లింజ సునిశ్చలమ్ || ౬||

నాసాగ్రదత్తనిమిషోన్మిషబాహ్యదృష్ట్యా

లక్ష్మ్యే సదాశివవిమర్శకగూఢదృష్ట్యా |

జ్యోతిఃస్వరూపమచలం పరిణామహీనం

పశ్యన్తి యే త ఇహ సంయమినః కృతార్థాః || ౭||

పశ్చిమాభిముఖం లింగమభిన్నవలయాకృతిమ్ |

త్వం పూర్వాభిముఖో భూత్వా పశ్య పశ్య మహాద్భుతమ్ || ౮||

యదా తజ్జ్యోతిరోఙ్కారం బ్రహ్మచ్యుతశివాత్మకమ్ |

పశ్యన్తి సూరయః శాస్త్రం తద్విష్ణోః పరమం పదమ్ || ౯ ||

పూర్ణేన్దుబిమ్బ ఇవ సన్మణిదీపికేవ
 మధ్యాహ్నసూర్య ఇవ వహ్నిశిఖేవ నిత్యమ్ |
 విద్యుత్ప్రభేవ శివలిజమహో విచిత్రం
 లక్ష్మణస్తరే జ్వలతి పశ్యతి చక్షురగ్రే || ౧౦ ||

ఆత్మలిజమిదం పశ్య కిమస్యైః కర్మవిభ్రమైః |
 అహింసాద్యష్టపుష్పైస్త మానసైరజ్ఞ పూజయ || ౧౧ ||

పుష్పాణ్యహింసేన్ద్రియనిగ్రహశ్చ
 దయాక్షమాజ్ఞానసమాహ్వయాని |
 ధ్యానం తపః సత్యమమీభిరేవం
 ప్రపూజయేదాత్మాని సిద్ధలిజమ్ || ౧౨ ||

యో నిమీలదనిమీలదమ్బుకో రేచపూరపరివర్జితానిలః |
 సర్వసంశయవిభిన్నమానసో రాజయోగపదభాక్ష్వ ఏవ హి || ౧౩ ||

శృంగౌటకే యస్తు మనో నియమ్య
 త్రికోణగామీ శశిభాస్కరాభ్యామ్ |
 బాహ్యోన్తరజ్ఞప్రవక్షైకగోభి-
 రష్ట్రావధాని హఠరాజయోగీ || ౧౪ ||

దృగ్దృశ్యమానసమృద్ధాదున్మన్యస్తం విచిన్తయేత్ |
 శివయోగమిదం గుహ్యం జీవన్ముక్తికరం మునే || ౧౫ ||

రోచిన్తడిద్ధూన్త్రకబిన్దనాదం
 కలాభఖద్యోతరపిన్దదీప్తాః |
 తత్ప్రత్యయానేకసువర్ణవరా
 కింజల్కదణ్డా నవరన్నముఖ్యాః || ౧౬ ||

వక్త్రేణాఽఽపూర్య వాయుం హుతవహనిలయేఽపానమాకృష్య ధృత్వా
 స్వాఙ్గుష్టాద్యఙ్గులీఖిః స్వకరతలయోః షడ్భిరేవం నిరుధ్య |
 శ్రోత్రే నేత్రే చ నాసాపుటయుగలమథానేన మార్గేణ ధీరాః
 పశ్యన్తి ప్రత్యయాన్తాన్ప్రణవబహువిధధ్యానసంలీనచిత్తాః || ౧౭ ||

దృష్టిర్వా రవిసోమపావకయుతాం చన్ద్రార్కయోరాగమే
 దీప్తానిశ్చలగేహదీపనికటే వానిర్మితీనామపి |

దృశ్యస్తే స్ఫురితా స్ఫుటా నయనయోరగ్రే చ తత్ప్రత్యయా-

స్తేషాం తత్పరచేతసాం విగలితా తద్వ్యావృతీనాం మునే || ౧౮||

ప్రమాణప్రత్యయాతీతం శాస్త్రం తేజోమయాత్మకమ్ |

తదతీతం పరబ్రహ్మ చేతి విద్వద్భిరీరితమ్ || ౧౯||

భావయోగమసంకల్పవికల్పాస్పదమద్భుతమ్ |

సమ్ప్రాప్తో యస్తస్య భవేదవస్థా చోన్మనీ హి సా || ౨౦||

ఆధారమధ్యహృద్వ్యాప్తం నాదబిన్దకలాత్మకమ్ |

తదతీతం స్వరూపం యత్తదేవ పరమం పదమ్ || ౨౧||

యః సమేతి మనసా నిరాశ్రయం నిరవలంబపదతత్త్వమవ్యయమ్ |

భావనావిరహితం నిరామయం పరశివో హృది స తన్మయో భవేత్ || ౨౨||

అణుమాత్రం యది భవేదస్తిత్వం విదుషాం భువి |

తదేవ బద్ధహేతుః స్యాద్భావాభావాపుభౌ త్యజేత్ || ౨౩||

జ్ఞానజ్ఞేయౌ ధ్యానధ్యేయౌ లక్ష్యలక్ష్యే భవాభవౌ |

ఊహాపోహౌ యో దృగ్గృశ్యే సర్వ త్యక్త్వా జీవన్ముక్తః || ౨౪||

సర్వాస్యవస్థాస్యకృతప్రయతోన్న

నిశ్చిన్నభావో మృతవత్స తిష్ఠన్ |

కల్లోలహీనామ్బుధివన్నివాత-

ప్రదీపవత్తత్త్వమయః సుఖీ స్యాత్ || ౨౫||

శృణు చిచ్ఛివపూజాయాః ప్రకారం కథయామ్యహమ్ |

రహస్యం సర్వశాస్త్రార్థసారం సద్యో విముక్తిదమ్ || ౨౬||

నిశ్చిన్నైవ శివధ్యానం నిష్క్రియా తస్య పూజనమ్ |

ప్రదక్షిణం నిశ్చలత్వం సోఽహమ్భావో నమస్క్రియా || ౨౭||

మానం సజ్జీర్తనం తస్య జపస్తు పరిపూర్ణతా |

కృత్యాకృత్యజ్ఞతా శీలం నిర్వాణం సమదర్శనమ్ || ౨౮||

సర్వేన్ద్రియగుణరహితా రూపాతీతా నిరజ్ఞానా శాంతా |

భావాభావవిదూరా సహజావస్థేతి సా కథితా || ౨౯||

జాగ్రత్స్వమసుషుప్తిశ్చ తురీయం చ తథైవ చ |

తుర్యాతీతం చ సహజం న కిచ్ఛోచ్ఛిన్నయేత్తతః || ౩౦||

విహాయ కర్మాణ్యఘనంయుతాని

గృహ్లాతి కర్మాణి శుభాన్వితాని ।

స్వర్గోన్ముఖో యః పురుషః ప్రవృత్తో-

వైవాధికారీ స తు జాగరేఽపి ॥ 3౧॥

అలమలమఖిలసుఖైకపదశ్చేతి కదాచిభివృత్తమనో యః ।

స తు జాగ్రదవస్థాయాం తిష్ఠన్మోక్షోన్ముఖో భవతి ॥ 3౨॥

సంసారోత్తరణం మమాస్తి కథమిత్యాచార్యసంనేవనం

విద్యతస్సజ్గమకామవిస్మృతినదాచారైః సమం మోనతామ్ ।

వైరాగ్యశ్రుతిశాస్త్రనిశ్చయధియా కామాద్యరిధ్వంసనం

యోగాభ్యాసముపైతి దమ్భరహితం జాగ్రతయత్స్వభావాన్వితః ॥ 33॥

మృతో జాగ్రదవస్థాసు యది చేదన్యజన్మాని ।

స్వనావస్థాం గతో యాతి పూర్వాభ్యాసవశాద్భువి ॥ 3౪॥

స్వప్నే యదఖిలం లోకం పశ్యన్కారదభ్రురూప ఇవ చిత్తే ।

తిష్ఠన్సత్తామాత్రః స్వప్నావస్థాన్వితశ్చరతి ॥ 3౫॥

గతే ద్వైతభావే స్థితే శాన్తిశేషే

ప్రకాశస్వభావే చిదానందమానా ।

బహిర్వృత్తియుక్తోఽప్యహో హృత్ప్రవృత్తః

సుషుప్తిస్థితశ్చిత్తవద్భాతి యోగీ ॥ 3౬॥

అనమృతోఽప్యమృతక్షయమానసో విదితశాస్త్రతనుర్నిరహంకృతిః ।

గలితగన్ధగుణః స తుర్యభాగ్వహతి జీవతి ముక్తిమభావనః ॥ 3౭॥

సమూర్ణకుమ్భ ఇవ వారినిధానమధ్యే

సంశూన్యకుమ్భ ఇవ విష్ణుపదాస్తరాలే ।

అస్తర్బహిః ప్రథితపూర్ణశూన్యభావః

సచిత్రదీప ఇవ భాతి తురీయయుక్తః ॥ 3౮॥

కైశ్చిద్భ్రహ్మాతి కైశ్చిద్ధారిరితి శివ ఇత్యాది కైశ్చిత్స నానా-

భేదైః ప్రోక్తం సశూన్యప్రకృతిపురుషకాలార్థరూపతి కైశ్చిత్ ।

కైశ్చిత్లోకైవికల్పాత్మకబహువచనైర్దేహాయుక్తోఽపి నిత్యం

ముక్తః స్యాద్యస్తరీయాతీతసమాఖ్యామవస్థాం సమేత్య ॥ 3౯॥

తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన క్రమాదాభ్యాసయోగతః ।

తుర్యాతీతాం తామవస్థాం సమాసాద్య సుఖీ భవ ॥ ౪౦॥

సర్వావస్థాం గతో వాఽపి సర్వావస్థాం న సంస్మర ।

త్యజ సజమశేషం చ మనోఽన్తర్బహిరన్వితమ్ ॥ ౪౧॥

నివర్తమాన్యకర్మాణి శివయోగం ప్రవర్తయ ।

సహజాయమనస్కాంతాం ముద్రాం సచ్చిన్మయీం భజ ॥ ౪౨॥

ఆత్మానం గగనం కృత్వా బిన్దం కృత్వా తథైవ చ ।

ద్వయం సమరసం కుర్యాదమనస్కకలా హి సా ॥ ౪౩॥

స్వప్నజాగరణాతీతం మృతజీవనవర్జితమ్ ।

స్వామిఞ్శ్వామనస్కాఖ్యం గమిష్యామః కదా వయమ్ ॥ ౪౪॥

సచరాచరజగదఖిలం యత్కిఞ్చిదీదం భవేన్మనోదృశ్యమ్ ।

మనసోఽప్యన్యానితాం యాతి స తత్త్వం కథం న భవేత్ ॥ ౪౫॥

అథవా యత్ర మనః సంయాతి హి తత్రైవ తన్మనః స్థాప్య ।

తత్కారణాలయః స్యాద్వృద్ధిః స్యాద్వార్యమాణం తు ॥ ౪౬॥

యథేచ్ఛయా మనో గచ్ఛేత్స్వయమేవ నివర్తతే ।

నిరఙ్కశేన విధినా కరణీవ మదోత్కటః ॥ ౪౭॥

నాద ఏవ లయశ్రేష్ఠో ముద్రాణాం ఖేచరీ వరా ।

యోగశ్రేష్ఠో నిరాలంబో హ్యవస్థాసు మనోన్మనీ ॥ ౪౮॥

రాజయోగస్య ముద్రాం తామేత్య యోగీ మనోన్మనీమ్ ।

విచరత్యాఖిలాన్లోకాన్బాలోన్మత్తపిశాచవత్ ॥ ౪౯॥

జీవన్ముక్తిప్రకారస్య యోగ ఏవ న చాన్యథా ।

స ఏవ సిద్ధిదః సమ్యక్స్వీదర్శనసమ్మతః ॥ ౫౦॥

మస్త్రలయావారమ్భకఘటసంజ్ఞౌ పరిచయో హఠః స్యాతత్ ।

సమనిష్పత్తిస్మృత ఏవ మహాన్రాజయోగస్తు ॥ ౫౧॥

తస్మాత్సంసేవ్య ఏవంవిధ ఇహ యమినా శ్రేయసే యోగమార్గో

హ్యోలస్యం ధూర్తసంకం స్వజనకుపితశాస్త్రాన్ధకారోరురోగాన్ ।

జిత్వా మన్వద్రాయాన్పునరపి చ మహాయోగజైశ్వర్యసిద్ధి

స్యక్వాస్థిత్వా సుదేశే సజనపరివృతేఽబాధితే ధర్మరాజ్యే ॥ ౫౨॥

తాపత్రయం నవవిధం వ్యవహారభావాః

షట్కౌశికాని షడమిత్రకపఞ్చకోశా ।
 షడ్భావజా వికృతయశ్చ షడూర్మయశ్చ
 నిష్పన్నయోగమహతాం భువి న స్యురేవ ॥ ౫౩॥

మహాదీప్తవహ్నిర్దహేచ్ఛుష్కమాత్రం
 యథా పుణ్యపాపాత్మకం సర్వకర్మ ।
 తథా నిర్దహేత్క్షణాజ్ఞానవహ్ని-
 స్తతో ముక్తిమాయాతి నిష్పన్న యోగీ ॥ ౫౪॥

అత్యల్పదీపః సుమహత్తమస్తు
 వినాశయేద్యో నిబిడం హఠాద్యథా ।
 అల్పోఽప్యహో యోగసమాధిరేష
 వినాశయేత్కర్మ శుభాశుభం తథా ॥ ౫౫॥

యో యో యోగసముద్యతోఽవనితలే యాత్యన్తికామాపదం
 స్వర్లోకాన్సముపేత్య శాశ్వతసుఖం తత్రానుభూయ స్వయమ్ ।
 సజ్జాయేత తతః సతాం శ్రుతిమతాం యస్మిన్కులే యోగినాం
 తుష్టిం ప్రాప్య నివర్తయేదవిభవం యోగీ శివాఖ్యం పరమ్ ॥ ౫౬॥

బ్రహ్మణి పరే హృదయమపి యస్య లీనం
 తస్య మాతాపితరావిహ పరత్ర చరితార్థౌ ।
 తస్య కులజాః స్యురనఘా జయన్తి సర్వే
 తస్య పదసంక్లతిభూరతిపవిత్రా ॥ ౫౭॥

యోగశాస్త్రే రహస్యాని సిద్ధసిద్ధాంతపద్ధతిః ।
 సజ్జేపేణ కృతా బోధ్యా శివయోగప్రదీపికా ॥ ౫౮॥

అభ్యాసశూరాయ జితేన్ద్రియాయ శివే గురౌ భక్తిసునిశ్చలాయ ।
 దేయం రహస్యం శివయోగశాస్త్రం యో మూఢదాతా గురుపాతకీ స్యాత్ ॥ ౫౯॥

పురబాణానజసాయకాన్సముద్రఋతూన్కరేషాంస్తథా
 నిధిబాణాంశ్చ పఞ్చ పఞ్చాధా పటలికాన్సేవం శివాఙ్కం మయా ।
 పరమిత్యాదికశబ్దజాలవివిధచ్ఛన్దోభిరేస్తకృతం
 గిరినాగామృకసంక్లయాయాపి సకలం వన్యైశ్చ యోగాన్బహూన్ ॥ ౬౦॥

ఇతి శ్రీసదాశివయోగీశ్వరవిరాచేతాయాం శివయోగదీపికాయాం యోగశాస్త్రే
 రాజయోగప్రకారేఽమనస్కవిధానో నామ పఞ్చమః పటలః ।

సదాశివబ్రహ్మేంద్ర
సమాప్తశాఛయం గ్రంథః ।

Proofread by Ruma Dewan

——
Shivayogadipika by Sadashivayogishvara
pdf was typeset on April 28, 2023

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

